

Kính thưa Thầy và các Thầy Cô!

Chúng con xin phép chia sẻ một số nội dung chính mà chúng con ghi chép trong bài Thầy Vọng Tây giảng từ 4h50' đến 6h00', sáng Chủ Nhật, ngày 25/05/2025.

PHẬT HỌC THƯỜNG THỨC

Bài 084: Làm thế nào để phá trừ vô minh

Vô minh là tập khí lâu đời của chúng ta nên không thể phá trừ trong một sớm một chiều. Ngay đến Đẳng Giác Bồ Tát mà vẫn còn một chút vô minh vi tế và chỉ đến khi đạt đến quả vị Phật thì mới hoàn toàn không có vô minh. Cho nên chúng ta y giáo phụng hành, nghe lời dạy mà làm theo mới phá được vô minh. Việc tùy thuận tập khí sẽ không giúp gì cho chúng ta. Những nhà tu hành đi khát thực, đầu đội trời, chân đạp đất gian khổ như vậy mà các Ngài vẫn làm được. Nói như vậy có nghĩa, khả năng của con người có thể làm được, chịu đựng được những gian khổ.

Tập khí là thói quen lâu đời, lâu kiếp nên nếu không cải sửa thì ngay đời này cũng không làm được một chút tấm gương nhỏ cho người đời. Hôm qua, các cô giáo tham dự Lễ Trưởng Thành có thời gian làm việc 7,8,9 năm tại Hệ thống đã khiến tôi rất xúc động về sự trưởng thành của các cô. Điểm làm tôi vui nhất là giờ này, các cô vẫn còn ở lại với Văn hóa Truyền thống. Rất nhiều người không vượt qua được tập khí, mong muốn có nhiều tiền nên đã bỏ đi. Các cô còn ở lại, dù bận việc gia đình như con còn nhỏ, sáng phải dậy sớm, hết giờ làm về đến nhà thì trời đã tối nhưng các cô vẫn chăm chỉ học tập, vẫn tham gia lớp học này.

Một học trò của tôi ở bên Đức, một ngày ngủ nhiều nhất là 4 tiếng, hiện đang học tiến sỹ giáo dục nhằm mong muốn lan tỏa Văn hóa Truyền thống tại nước ngoài. Mỗi lần học thi là cô phải ôn vài ngàn trang sách. Dù vất vả cực khổ như vậy nhưng vẫn tham gia quản lý nhiều lớp Văn hóa Truyền thống. Sau này để tạo điều kiện cho cô sắp xếp việc học tập, tôi đã nhắc nhở cô ấy hãy nghỉ một chút. Một người như vậy mà trong lòng vẫn rất khiêm tốn, thấy các thầy cô làm việc, vẫn xem mình còn chưa tinh tấn.

Hãy nhìn vào những cô giáo hay người học trò như vậy để chúng ta nỗ lực hơn! Chúng ta nên nhớ rằng con người có nhiều ngưỡng để vượt qua và có thể vượt qua được. Không vượt qua được là do tập khí vô minh, là do thói quen lâu đời lâu kiếp, không chịu thay đổi. Người ta làm được mà mình lại không làm được thì đó là vô minh. Thánh Hiền xưa dạy rằng : “*Người là trượng phu, ta không là trượng phu sao?*” Lời dạy này không bảo chúng ta đua tranh, hơn thua với người nhưng sách tấn chúng ta hãy nhìn vào tấm gương của những người đã vượt qua được các ngưỡng, khắc phục được thói quen, tập khí vô minh mà nỗ lực. Người ta làm được thì mình cũng làm được.

Bản thân tôi trước kia còn tuổi đi học, không phải là người học tốt nhưng khi tiếp nhận pháp của Hòa Thượng, ngày ngày, tôi đều nỗ lực, không dám để chính mình một ngày chểnh mảng. Sau này, những người bạn học cùng tôi, từng có công việc lương cao, giàu có đã rất bất ngờ vì tôi là Vọng Tây, lập nên trang web Tịnh Không Pháp Ngữ. Nhờ nỗ lực hằng ngày mà bản thân đã hạn chế được tập khí vô minh, không để những tập khí ấy dẫn dắt.

Cho nên, muốn tinh tấn thì phải chuyên cần, phải thay đổi tập khí của bản thân! Bản thân tôi, ngày hôm qua, là khách mời ở Lễ Trưởng Thành nhưng tôi đã chủ động rời khỏi bàn tiệc trước mọi người và khi trở về khu nhà ở này, mặc dù trời mưa nhưng tôi vẫn làm việc, vẫn dọn dẹp mọi thứ sạch sẽ để mọi người có chỗ để xe. Trước đó, khi vừa ra đến Hà Nội để chuẩn bị tham dự lễ hội tri ân cha mẹ và vợ chồng, tôi đã cùng mọi người gói bánh để biếu tặng nhiều nơi. Thậm chí ngay lớp học này, trước khi mở zoom, tôi đã tự học một mình, đúng giờ này ít nhất trên 300 buổi. Nhiều việc trước đây tôi không biết làm, chưa từng làm nhưng sau này tôi đã làm được. Tất cả những việc đó chính là nỗ lực ngày ngày làm việc. Ngày ngày làm việc cũng là ngày ngày học tập, rèn luyện bản thân.

Hòa Thượng kể rằng: ***“Có một vị tể tướng nhìn thấy một pháp sư đang tụng Kinh nên đã đến thỉnh giáo vị pháp sư này rằng: “Thế nào là vô minh?” Vị pháp sư đã không thèm để ý, vẫn ngồi tụng Kinh bình thường. Ông tể tướng nổi giận lên nói: “Ông dám cả gan như vậy à?” Vị pháp sư lúc ấy mới để đuôi mõ xuống và quay qua nói rằng: “Thưa Ngài, đó là vô minh đấy!” Lúc đó tể tướng mới giật mình, quỳ xuống đánh lễ vị pháp sư.***

“Vị pháp sư này chân thật đã dạy cho tể tướng thể hội được thế nào là vô minh. Vị tể tướng có thể hội được không? Ông ấy đã thể hội được! Vô minh chính là vô minh hỏa, lửa giận. Nói theo ngôn ngữ hiện đại thì vô minh chính là chưa rõ ràng, chưa tường tận. Làm thế nào để phá trừ vô minh? Tốt nhất là niệm Phật hiệu. Minh là gì? Minh là đối với quá khứ, hiện tại, vị lai, tất cả mọi sự mọi việc đều thông đạt.”

Cách giải thích này của vị pháp sư khiến người nghe thoát ra khỏi rào cản ngôn ngữ, hiểu nghĩa của từ “vô minh” trên cơ sở thực tế. Hằng ngày chúng ta bị tập khí sai sử mà không biết hoặc xung quanh mọi người đang phiền não vì mình mà mình cũng không biết thì đó chính là vô minh. Nhà Phật gọi là vô thủy vô minh tức là sự vô minh, thói quen xấu, lười biếng, giải đãi, chểnh mảng, nhếch nhác được lặp đi lặp lại nhiều đời chứ không phải chỉ một đời này. Nếu một ngày không tinh tấn thì bản thân chúng ta sẽ bị trùng xuống ngay, cho nên, từ rất lâu rồi, chuông báo thức vừa gieo là tôi đã ngồi dậy ngay. Tinh tấn không phải là nỗ lực trước mặt nhiều người khác còn sau lưng thì mới lộ ra bản chất thật.

Hòa Thượng giảng giải mọi thứ cho chúng ta hiểu để rồi Ngài vẫn dẫn dắt chúng ta về với niệm Phật. Ngài đã giải thích chữ “Minh” nghĩa là mọi sự mọi việc ở quá khứ,

hiện tại, vị lai đều thông đạt, còn vô minh là ngược lại, nghĩa là đối với quá khứ, hiện tại vị lai, tất cả mọi sự mọi việc đều mơ mơ hồ hồ. Việc chúng ta “*cảm tình dụng sự*”, “*cảm tình vọng động*”, cảm tình mà khởi tâm động niệm, cảm tình mà làm việc hay nói rõ hơn là để tình cảm điều khiển bản thân mà không hề dùng lí trí kiểm soát tình huống thì đó chính là vô minh. Chúng ta lại để cho tập khí không chế chúng ta như ham ăn, ham ngủ, ham danh, ham lợi,... thì con đường tu hành của chúng ta sẽ đi vào tam ác đạo.

Lúc trước mọi người không hiểu nên bảo rằng tôi tu xen tạp nhưng bây giờ, sau một thời gian dài học tập và làm việc với tôi, nhiều người đã hiểu ra con đường tôi đang dẫn dắt mọi người là đi đến chánh đạo, đến với Phật đạo chứ không phải đưa người ta vào danh vọng lợi dưỡng. Những việc chúng ta làm được đều có đẳng cấp. Năm trước, lễ tri ân 2024 thu hút 3600 người tại Trung tâm Hội nghị Quốc gia, là buổi tái hiện lại 12 ngày đêm Điện Biên Phủ trên không vô cùng hào hùng và xúc động. Năm nay, lễ tri ân 2025 được tổ chức đúng dịp sinh nhật Bác cũng đông đầy cảm xúc. Chúng ta đã tri ân người mẹ của Bác và tất cả những người mẹ Việt Nam anh hùng, khiến nhiều người rơi nước mắt. Chúng ta không mời báo chí và khi kết thúc chương trình, tất cả mọi người không đi nhà hàng sang trọng mà cùng thưởng thức nồi chè chuối và ăn cơm thanh đạm.

Từng việc nhỏ đó cho thấy chúng ta đang xa lìa ảo danh ảo vọng, sống tiết kiệm, dành những phần dư ra đó để cho người khác. Vậy những việc đó không phải là xen tạp mà là vừa chân thực lợi ích chúng sanh, vừa rời xa danh vọng lợi dưỡng. Chúng ta làm những việc cần làm cho chúng sanh nhưng đến khi ra về thì không chút lưu luyến. Đúng như Hòa Thượng dạy chúng ta: “*Việc tốt cần làm nên làm, không công, không đức.*” Bản thân tôi mỗi lần đi lại đều chọn những ngày có giá vé máy bay rẻ nhất, phương tiện đi lại đến lễ hội vẫn là chiếc xe cộ.

Chúng ta cùng nhau làm việc, cùng nhau hy sinh phụng hiến và luôn dẫn nhau vào chánh kiến chứ không phải vào tà kiến. Như vậy chúng ta đang cùng nhau phá trừ vô minh. Thế gian này nếu con người có thể tự làm được thì Phật Bồ Tát không cần ra đời. Những học thuyết của con người không bao giờ giải quyết được triệt để mọi vấn đề vì những thứ đó bắt đầu từ vọng tưởng, từ sự tham cầu chứ không bắt đầu từ tâm thanh tịnh, từ trí tuệ tròn sáng. Nói cách khác, giáo dục của Phật Bồ Tát Thánh Hiền là miễn phí còn giáo dục thế gian là để lấy tiền. Tuy nhiên, người thế gian lại chuộng ảo danh ảo vọng nên đi học các lớp ở nước ngoài, lấy bằng quốc tế. Người thế gian chuộng những thứ phải tốn tiền. Thứ không mất tiền thì họ chẳng chuộng.

Họ cần lấy tấm bằng cho nên nếu bỏ thời gian ra để học bộ sách “*Con đường dẫn đến nhân sinh hạnh phúc*” và “*Học vấn dạy con*” mà không có chứng chỉ hoặc tấm bằng thì họ không muốn học. Tôi đang dẫn dắt mọi người làm tốt để phục vụ xã hội và dần dần mọi người sẽ nhận ra cách làm thế nào để chân thật đạt được đời sống nhân sanh

hạnh phúc, không phiền não, không lo toan, không lo buồn. Hết một đời này, còn phải được về thế giới an lành. Người thế gian thường nói rằng một người cả đời sống hy sinh phụng hiến thì khi chết đi họ cũng sẽ thành thần.

Hằng ngày, chúng ta miên man chìm đắm trong vọng tưởng nên Hòa Thượng khuyên chúng ta cố gắng đề khởi câu Phật hiệu nhưng việc này không dễ vì vọng tưởng là thói quen lâu đời, còn niệm Phật thì chúng ta chưa quen do đó, vọng tưởng đã đào thải câu Phật hiệu một cách nhanh chóng. Chúng ta phải biến cái quen thành lạ, cái lạ thành quen, cố gắng mở tiếng niệm Phật để thành quen. Khi nào nghe được tiếng Phật hiệu thì nhớ ra việc niệm Phật, khi không nghe thấy tiếng Phật hiệu thì chúng ta lại chìm trong vọng tưởng. Đây gọi là vô thủy vô minh.

Do đó, làm thế nào để phá trừ vô minh? Phải sám hối những việc ba nghiệp đã làm và không để nó tiếp tục làm sai. Miệng thường nói dối, nói lừa dối chiều, nói lời hung ác, nói lời thù hận; Ý thì tham sân si; Thân thì sát đạo dâm. Từ nay, chúng ta phải sám trừ ba nghiệp. Thân này không phải để ăn, để ngủ mà là để phục vụ chúng sanh. Ý niệm khởi lên niệm niệm đều vì chúng sanh mà lo nghĩ và miệng này không dùng để gây nghiệp mà chỉ để tụng tuyên giáo huấn của Phật, Bồ Tát, Thánh Hiền. Đó mới là chân thật sám hối./.

Nam Mô A Di Đà Phật

Chúng con xin tùy hỷ công đức của Thầy và tất cả các Thầy Cô!

Nội dung chúng con ghi chép lời giảng của Thầy có thể còn sai lầm và thiếu sót. Kính mong Thầy và các Thầy Cô lượng thứ, chỉ bảo và đóng góp ý kiến để tài liệu học tập mang lại lợi ích cho mọi người!